ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Черкаської
медичної академії
_____Інна ГУБЕНКО
25 листопада 2025р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПСИХОЛОГІЧНУ СЛУЖБУ ЧЕРКАСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Положення розглянуто
та схвалено Вченою радою
Черкаської медичної академії
Протокол № 5 від 25 листопада 2025р.
Голова Вченої ради _____ Інна ГУБЕНКО

Введено в дію наказом ЧМА
від 26.11.2025 № 106

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Психологічна служба Черкаської медичної академії є невід'ємною складовою освітнього процесу в академії та діє з метою охорони психічного, психологічного здоров'я студентської молоді, створення оптимальних соціально-психологічних умов в коледжі для саморозвитку, самовиховання особистості студента, його професійного розвитку й становлення.

Положення про психологічну службу базується на: Конституції України, Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», наказі про затвердження «Положення про психологічну службу у системі освіти України» від 22.05.2018 року № 509, Постановою « Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми від 04.06.2025 № 658 іншими законами України, етичним кодексом психолога постановами Верховної Ради України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України.

ІІ. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Психологічна служба академії (практичний психолог) у своїй діяльності підпорядковується Ректору академії та проректору з гуманітарних питань та зв'язків з громадськістю.

2.2. Посаду практичного психолога Академії обіймає працівник з вищою освітою за відповідною спеціальністю.

2.3. Практичний психолог Академії здійснює:

– психологічне забезпечення освітнього процесу;

– психологічний супровід психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів освіти;

– психологічну діагностику та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів освіти;

– психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;

– реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти;

– консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання здобувачів освіти, особистісного та професійного розвитку тощо;

– виявлення ознак насильства за ознакою статі та жорсткого поводження з дитиною та роботу з постраждалими від насильства дітьми тощо.

2.4. Практичний психолог Академії бере участь в:

– освітній діяльності, спрямованій на забезпечення всебічного розвитку здобувачів освіти як особистості та найвищої цінності суспільства, їх талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;

– роботі вченої, (педагогічної, адміністративної, методичної) ради;

– розробці та впровадженні розвивальних, корекційних програм, посібників,

методичних рекомендацій, планів освітньої діяльності з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти.

2.5. Практичний психолог Академії сприяє:

– формуванню у здобувачів освіти відповідальної та безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя, збереження репродуктивного здоров'я, готовності до самореалізації;

– профільному та професійному самовизначенню здобувачів освіти, формуванню життєвої компетентності;

– формуванню соціально-комунікативної компетентності здобувачів освіти;

– попередженню та профілактиці професійного вигорання педагогічних та науково-педагогічних працівників академії;

– формуванню психологічної культури учасників освітнього процесу;

– попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів освіти;

– формуванню небайдужого ставлення здобувачів освіти до постраждалих осіб, усвідомлення необхідності невідкладного інформування викладачів про випадки домашнього насильства і конфліктів серед здобувачів освіти, що стали їм відомі.

2.6. Атестація практичного психолога здійснюється відповідно до чинного законодавства.

ІІІ. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ, ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

3.1. Завдання психологічної служби:

– збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я, сприяння особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективними психолого-педагогічними технологіями;

– сприяння забезпеченню психологічної безпеки, надання психологічної допомоги всім учасникам освітнього процесу.

3.2. Принципами діяльності психологічної служби є:

– науковість, цілісність і наступність, професійна компетентність та відповідальність;

– індивідуальний підхід;

– доступність психологічних послуг (допомоги);

– міждисциплінарність, комплексність і системність у здійсненні професійної діяльності;

– добровільність;

– людиноцентризм та партнерство;

– конфіденційність;

– дотримання норм професійної етики.

3.3. Функції психологічної служби:

1) діагностично-прогностична – психолого-педагогічне вивчення чинників становлення особистості, її індивідуального розвитку;

2) організаційно-методична – визначення стратегії, мети, завдань, планування діяльності психологічної служби та координація взаємодії учасників

освітнього процесу;

3) корекційно-розвиткова – система впливів, спрямованих на подолання визначених проблем, труднощів, шкідливих звичок, негативних емоційних станів тощо у здобувачів освіти; здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки; сприяння розвитку освітніх, інтелектуальних, загальних, спеціальних та соціальних здібностей, формування мотивації до освітньої діяльності у здобувачів освіти; надання психолого-педагогічної допомоги здобувачам освіти з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;

4) консультативна – допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу;

5) просвітницько-профілактична – поширення психологічних знань, виявлення фактів порушення прав дитини, вжиття заходів щодо подолання негативних чинників, які впливають на життєзабезпечення дитини, її моральний та соціальний розвиток, профілактика та попередження негативних впливів;

6) соціально-захисна – здійснення соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу, які опинилися у складних життєвих обставинах, перебувають у кризових ситуаціях (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо); захист конституційних прав і статусу, законних інтересів здобувачів освіти, реагування на виявлені випадки насильства відповідно до вимог законодавства України..

3.4. Напрями діяльності працівника психологічної служби:

1) діагностика – виявлення причин труднощів у навчанні, інтелектуальному розвитку, соціально-психологічній адаптації; вивчення та визначення індивідуальних особливостей динаміки розвитку особистості, потенційних можливостей в освітньому процесі, професійному самовизначенні;

2) профілактика – своєчасне попередження відхилень у розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі;

3) корекція – усунення виявлених труднощів соціально-психічного розвитку здобувачів освіти, зниження ризиків проблем адаптації до освітнього середовища, схильності до залежностей та правопорушень, різних форм девіантної поведінки;

4) навчальна діяльність – форма активного співробітництва, направлена на удосконалення, розвиток, формування особистості;

5) консультування – багатофункціональний вид індивідуальної та групової роботи, спрямований на вирішення запитів, з якими звертаються учасники освітнього процесу;

6) зв'язки з громадськістю – діяльність, спрямована на досягнення взаєморозуміння, співпрацю між окремими особами, колективами, соціальними групами, організаціями, державними органами управління;

просвіта – формування психологічної та соціальної компетентності учасників освітнього процесу.

3.5. Тривалість робочого тижня та графік роботи практичного психолога Академії визначаються чинним законодавством з урахуванням змісту роботи

працівника.

Практичний психолог здійснює діяльність як в Академії (психологічна просвіта, діагностична, консультативна, освітня діяльність, обробка результатів досліджень тощо), так і за її межами (підготовка до проведення заходів, оформлення робочої документації, планування, звітність, робота у громадських організаціях тощо).

3.6. Практичному психологу Академії освіти надається окреме робоче місце для групової та індивідуальної роботи, що забезпечується необхідними технічними засобами, канцелярським приладдям, навчально-методичними матеріалами тощо.

3.7. Працівник психологічної служби зобов'язаний:

– знати чинне законодавство щодо діяльності психологічної служби у системі освіти та інші нормативно-правові акти, пов'язані з його діяльністю;

– будувати свою діяльність на основі доброзичливості, довіри, у тісній співпраці з усіма учасниками освітнього процесу;

– застосовувати у роботі психологічний і соціологічний інструментарій, рекомендований для використання;

– бути компетентним і постійно збагачувати знання у межах своєї компетенції;

– надавати психологічну допомогу за запитами учасників освітнього процесу;

– уникати будь-яких неофіційних взаємин з учасниками освітнього процесу;

– інформувати учасників освітнього процесу про результати проведених психологічних обстежень, їх значення і можливості подальшого використання (за винятком особистої інформації), про свою діяльність на основі об'єктивних і точних даних таким чином, щоб не зашкодити професії;

– здійснювати індивідуальну діагностику, корекцію за запитом учасників освітнього процесу, отримавши письмову згоду батьків (законних представників). Зазначена згода може бути відкликана у будь-який момент;

– виконувати функції та надавати оцінювальні судження щодо учасників освітнього процесу, зокрема щодо їх поведінки, особистих рис, відповідності соціальним нормам, з неупередженістю;

– використовувати науково обґрунтовані методи і технології професійної діяльності;

– поважати професійну компетентність своїх колег та представників суміжних професій;

– популяризувати соціально-психологічні знання;

– поважати гідність здобувачів освіти;

– виконувати свої посадові обов'язки в межах своїх повноважень;

– нести особисту відповідальність за результати і наслідки своєї професійної діяльності;

– пропагувати здоровий спосіб життя, підвищувати рівень психологічних знань педагогічних та науково-педагогічних працівників і батьків (законних представників);

– постійно підвищувати свій професійний рівень;

– знати вимоги державних стандартів щодо забезпечення освітнього процесу, основні напрями і перспективи розвитку освіти, психолого-педагогічної науки.

3.8. Працівник психологічної служби має право:

– визначати різні види робіт з огляду на потреби закладу, установи;

– планувати діяльність відповідно до рекомендацій методичних установ психологічної служби;

– ознайомлюватися з документами, скаргами, що містять оцінювання його роботи, надавати щодо них роз'яснення;

– захищати професійну честь і гідність;

– здійснювати індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку тощо) діяльність за межами закладу освіти;

– отримувати методичну допомогу, в тому числі й супервізію та інтервізію, підвищувати кваліфікацію, здійснювати перепідготовку;

– вільно обирати освітні програми, форми навчання, заклади освіти, установи і організації, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку працівників психологічної служби;

– відмовитись від виконання розпоряджень проректора з гуманітарних питань та зв'язків з громадськістю в тих випадках, коли вони суперечать професійно-етичним принципам, та виконання діяльності, не передбаченої трудовим договором, посадовими обов'язками та планом роботи.

IV. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ (СЛУЖБОВІ ЗВ'ЯЗКИ)

4.1. З проректором з гуманітарних питань та зв'язків з громадськістю в межах службових обов'язків підпорядкування працівника Психологічної служби.

4.2. З Комісіями з академічної доброчесності, врегулювання конфліктів та з розслідування ситуацій боулінгу, з уповноваженим із запобігання корупції.

4.3. З психологічними службами закладів вищої освіти міста та області з метою проведення методичних об'єднань, обміну професійним досвідом та інформацією.

V. ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

Фінансування діяльності працівника психологічної служби здійснюється згідно із законодавством.